

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ДМИТРА МОТОРНОГО
Факультет економіки та бізнесу
Кафедра «Бізнес-консалтинг та міжнародний туризм»

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП

К.е.н., доцент Почерніна Н.В.

« 20 » « 11 » 2019

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету економіки та бізнесу

К.е.н., доцент С.В. Карман

« 20 » « 11 » 2019

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО - СИЛАБУС

3 дисципліни «Історія економіки та економічної думки»

Для спеціальності 051 «Економіка»

Форма навчання денна

Кількість кредитів 5

Курс 3

Семестр 6

Змістовних модулів (підсумкових модульних контролів) – 2

СРС 94

Форма контролю екзамен

Загальна кількість годин 150 годин

2019 – 2020 н.р.

«Історія економіки та економічної думки». Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» факультету економіки та бізнесу, спеціальності 051 «Економіка». – Мелітополь.: ТДАТУ імені Дмитра Моторного, 2019. – 7с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус» Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 16с. та Програми навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка». – Мелітополь, 2019.

Розробник (и): Кальченко С.В., д.е.н., професор

Рецензент: Єременко Д.В., д.е.н., доцент

Силабус затверджений на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

Протокол № 6 від «10» 11 2019 року

Декан факультету економіки та бізнесу

к.е.н, доцент С.В.Карман С.В.Карман

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу

Протокол № 5 від «10» жовтень 2019 року

Голова, доц. А.А.Костякова А.А. Костякова

1. Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення	
Назва дисципліни	Історія економіки та економічної думки
Статус дисципліни	Обов'язкова
Веб-сайт курсу	http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=111 (доступ через особистий логін і пароль для навчально-інформаційного порталу ТДАТУ)
2. Інформація про викладача	
Викладач (і)	Кальченко Сергій Володимирович, д.е.н., проф., в.о.зав. квадри БКМТ http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/kalchenko-sergij-volodymyrovych/
Е-mail викладача	serhii.kalchenko@tsatu.edu.ua
Майбутньому фахівцю доцільно вивчати дану навчальну дисципліну, оскільки особлива увага приділяється принципам становлення та розвитку соціально-економічних відносин, а також еволюції теоретико-методологічного базису дослідження господарської діяльності.	
3. Мета викладання дисципліни	
Метою викладання дисципліни "Історія економіки та економічної думки" є підготовка фахівців в галузі розвитку господарств та економічної думки країн європейської цивілізації для розуміння генезису та закономірностей функціонування економічних систем.	
4. Завдання вивчення дисципліни	
<ul style="list-style-type: none"> - вивчення процесу еволюції економічного розвитку, аналіз основних закономірностей цивілізаційного становлення; - визначення можливостей використання зарубіжного досвіду в процесі розробки національної економічної моделі; - формування розуміння значення теоретико-методологічної складової в процесі становлення та розвитку господарського механізму; - аналіз ролі держави в забезпеченні ефективного функціонування національної економіки. 	
5. Результати навчання – компетентності (з урахуванням soft skills)	
знання	показати знання та розуміння процесів еволюційного розвитку економічної діяльності; визначати характер відображення економічних процесів в системі поглядів економічних шкіл
уміння	PH7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки. PH9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. PH19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів
комунікація	донесення до фахівців і нефахівців інформації про місце та роль теоретико-методологічної складової в процесі забезпечення економічного розвитку на макро-, мезо- і мікрорівнях
soft skills	здатність аналітично мислити, уміння оцінювати економічну ситуацію в країні на принципах цивілізаційного підходу
Після успішного проходження курсу здобувач вищої освіти володітиме наступними компетентностями:	
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.	
ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел							
СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях							
СК 3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки							
СК 5. Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави							
6. Пререквізити							
Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни		Філософія, Історія та культура України, Економічна теорія, Економіка, Мікроекономіка, Макроекономіка, Іноземна мова за професійним спрямуванням					
7. Постреквізити							
Дисципліни, які спираються на вивчення даної дисципліни		Соціальна відповідальність					
8. Структура курсу							
Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			Годин				
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовний модуль 1 <i>Історія економіки та економічної думки як базова стратегія взаємодії держави, суспільства, бізнесу та людини</i>							
1	Лекція 1	Предмет і метод економічної дисципліни ІЕЕД	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 1	Предмет і метод економічної дисципліни ІЕЕД			2		3
	Самостійна робота 1	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
2	Лекція 2	Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій	2	-	-		-
	Семінарське заняття 2	Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій			2		2
	Самостійна робота 2	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
3	Лекція 3	Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII тис. до н.е. – V тис. н.е.)	2	-	-		-
	Семінарське заняття 3	Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII тис. до н.е. – V тис. н.е.)			2		2
	Самостійна робота 3	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
4	Лекція 4	Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII тис. до н.е. – V тис. н.е.)	2	-	-		-
	Семінарське заняття 4	Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII тис. до н.е. – V тис. н.е.)			2		2

		тис. до н.е. – V тис. н.е.)					
	Самостійна робота 4	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	2
5	Лекція 5	Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.)	2	-	-		-
	Семінарське заняття 5	Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.)			2		2
	Самостійна робота 5	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	1
6	Лекція 6	Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.)	2				
	Семінарське заняття 6	Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.)			2		4
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				7	1
7,8	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I				5	
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I					10
Всього за змістовий модуль 1 – 70 год.			12	-	12	47	35
Змістовний модуль 2 Ринкове господарство країн Європейської цивілізації та економічний розвиток України							
9	Лекція 7	Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.)	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 7	Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.)			2		4
	Самостійна робота 7	Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.)	-	-	-	5	1
10	Лекція 8	Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX - перша половина XX ст.)	2	-	-		-
	Семінарське заняття 8	Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга			2		4

		половина XIX - перша половина XX ст.)					
	Самостійна робота 8	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	1
11	Лекція 9	Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрями економічної думки в Україні (друга половина XIX - перша половина XX ст.)	2	-	-		-
	Семінарське заняття 9	Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрями економічної думки в Україні (друга половина XIX - перша половина XX ст.)			2		4
	Самостійна робота 9	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	1
12	Лекція 10	Господарство та економічна думка в період державно монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.)	2	-	-		-
	Семінарське заняття 10	Господарство та економічна думка в період державно монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.)			2		4
	Самостійна робота 10	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	1
13	Лекція 11	Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.)	2				
	Семінарське заняття 11	Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.)			2		4
	Самостійна робота 11	Робота на навчально-інформаційному порталі				5	1
14	Лекція 12	Світове господарство та основні напрями економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.)	2				
	Семінарське заняття 12	Світове господарство та основні напрями економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.)			2		4
	Самостійна робота 12	Робота на навчально-інформаційному порталі				5	1
15	Лекція 13	Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці	2				

	Семінарське заняття 13	Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці			2		3
	Самостійна робота 13	Робота на навчально-інформаційному порталі				5	2
16	Лекція 14	Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті роки ХХ ст.)	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 14	Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті роки ХХ ст.)			2		3
	Самостійна робота 14	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	2
17, 18	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК II				7	
	ПМК II	Підсумковий контроль за модуль II					10
	ПМК 2	Підсумковий контроль за модуль 2					10
Всього за змістовий модуль 2 – 80 год.			16	-	16	47	35
Екзамен							30
Разом з дисципліни			28		28	94	100

9. Методи та форми навчання

Форми навчання:

- ✓ за рівнем взаємодії здобувача вищої освіти з викладачем: індивідуальне, групове, колективне;
- ✓ за місцем проведення занять: аудиторне, поза аудиторне.

Методи навчання:

За організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції, дискусії), наочні (презентації)

За видами занять: лекції (лекція-візуалізація, лекція-бесіда); практичні заняття (тематична дискусія, робота в малих групах);

За мотивацією навчально-пізнавальної діяльності (ситуація звернення до життєвого досвіду студентів, заохочення);

За контролем ефективності навчально-пізнавальної діяльності (самоконтроль через виконання тестів на навчально-інформаційному порталі, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, ПМК);

За формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності (тематичні дискусії, завдання щодо використання мережі Інтернет, публічні промови і презентації, групові та/або індивідуальні проекти, моделі різних форматів професійних ситуацій).

10. Політика курсу

Відвідування занять є важливою складовою навчання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде не атестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані.

Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачам за індивідуальним графіком навчання.

Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Під час виконання письмових тестових завдань недопустимо порушення академічної доброчесності.

Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу, дотримуватися дисципліни, дбайливо ставитись до обладнання

та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік навчального процесу	
11. Система оцінювання курсу	
Вхідний (попередній) контроль знань, підсумковий модульний контроль, рубіжний контроль, тестовий контроль у письмовій формі, поточний (тематичний) контроль	
Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ» за 100-бальною шкалою	
Критерії оцінювання	
Практичні заняття	Бали за участь в обговоренні
Самостійна робота (СРС)	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування на НІП ТДАТУ (дві спроби – середній результат)
Підсумково-модульний контроль (ПМК І,ІІ)	Відбувається у вигляді тестових завдань та письмових робіт в кінці вивчення змістовних модулів. Підчас модульного контролю оцінюються такі компоненти: ✓ Повнота розкриття питання (вірні відповіді) ✓ Якість інформації ✓ Самостійність.
12. Інформаційний пакет по дисципліні	
Рекомендована література	
1. Саприкіна М. А. Корпоративна Історія економіки та економічної думки: моделі та управлінська практика: посібник / М.А. Саприкіна, М.А. Саєнсус, А.І. Зінченко, О.М. Ляшенко, Г.А. Місько (за наук. ред. д.е.н., проф. засл. діяч, науки і техніки О.С. Редькіна). К.: Вид-во «Фабований лист», 2011. 480с.	
2. Колот А.М., Грішнова О.А. Історія економіки та економічної думки: теорія і практика розвитку: монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. К.: КНЕУ. 2012. 501с.	
3. Колот А.М. Соціально-трудова відносина: теорія і практика регулювання: монографія» / Київ. нац. екон. ун-т, 2003. 230с.	
4. Грішнова О.А. «Людський розвиток»: Навч. посіб. К.: КНЕУ. 2006. 308с.	
Інформаційні ресурси	
1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ http://nip.tsatu.edu.ua	
2. Наукова бібліотека ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/	
3. Методичний кабінет кафедри економіки.	
4. Internet.	